RÅDETS BESLUTNING

af 20. juni 1989

om vedtagelse af et fællesskabsprogram for strategiske analyser, fremtidsstudier og vurderinger inden for forskning og teknologi (MONITOR)

(89/414/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, navnlig artikel 130 Q, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (1),

i samarbejde med Europa-Parlamentet (2),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (3), og

ud fra følgende betragtninger:

I Traktatens artikel 130 K bestemmes det, at rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes i forbindelse med hver enkelt foranstaltning;

ved afgørelse 87/516/Euratom, EØF (4), ændret ved afgørelse 88/193/EØF, Euratom (5), vedtog Rådet et rammeprogram for Fællesskabets forskning og teknologisk udvikling (1987—1991), hvori aktionerne for videnskabelige og teknologiske fremtidsstudier og vurderinger samt programevalueringer blev fastsat;

kvaliteten og uafhængigheden, for så vidt angår evalueringen af hvert handlingsprogram på forskningsområdet, bør opretholdes inden for rammerne af en evalueringsprocedure, som skal gælde for alle forskningsaktiviteter på europæisk plan;

i afgørelse 87/516/Euratom, EØF anføres det, at Fællesskabets forskning i særlig grad skal sigte mod at styrke den europæiske industris videnskabelige og teknologiske grundlag og fremme dens internationale konkurrenceevne, og at en aktion fra Fællesskabets side er berettiget, hvor forskningen bl.a. bidrager til at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet og fremme en generel harmonisk udvikling, samtidig med at kravet til den videnskabelige og tekniske kvalitet opfyldes; det er hensigten, at MONITOR-programmet skal bidrage til virkeliggørelsen af disse målsætninger;

videnskabens og teknologiens voksende integration i erhvervs- og samfundslivet medfører, at den rolle, som analyser vedrørende de sociale og økonomiske følger af den videnskabelige og teknologiske udvikling spiller, samt nytten heraf, øges;

der er i medlemsstaterne taget en række vigtige initiativer i forbindelse med programevaluering, fremtidsstudier og teknologiske vurderinger;

Kommissionen må i sin vurdering af forsknings- og udviklingsaktiviteterne kunne støtte sig på pålidelige metoder, sikre indikatorer og et europæisk net af erfarne specialister, således af effektiviteten af dens vurderinger og dens mulighed for at måle følgerne af forsknings- og udviklingsaktiviteterne forbedres;

FAST II-programmets evalueringsrapport er taget i betragtning;

Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST) har afgivet udtalelse —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Et fællesskabsprogram for strategiske analyser, fremtidsstudier og vurderinger inden for forskning og teknologi (MONITOR), som fastsat i bilag I og i det følgende benævnt «programmet», vedtages herved for en fireårig periode fra den 27. juni 1989.

Artikel 2

De midler, der skønnes nødvendige for Fællesskabets bidrag til programmets gennemførelse, andrager 22 mio ECU, herunder udgifter til et personale på 25 ansatte.

Bilag I indeholder en vejledende fordeling af det anslåede samlede beløb mellem de forskellige aktiviteter under programmet.

Artikel 3

De nærmere regler for programmets gennemførelse og størrelsen af Fællesskabets finansielle bidrag er fastsat i bilag II.

(1) EFT nr. C 29 af 4. 2. 1989, s. 4.
(2) EFT nr. C 69 af 20. 3. 1989, s. 80, og EFT nr. C 158 af 26. 6. 1989.
(3) EFT nr. C 56 af 6. 3. 1989, s. 10.
(4) EFT nr. L 302 af 24. 10. 1987, s. 1.
(5) EFT nr. L 89 af 6. 4. 1988, s. 35.

Artikel 4

1. I løbet af det tredje år for programmets gennemførelse tager Kommissionen det op til fornyet behandling og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om resultaterne af denne behandling, om nødvendigt vedlagt et forslag om ændring eller forlængelse af programmet.

2. Ved programmets afslutning skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om de opnåede resultater.

3. De i stk. 1 og 2 omhandlede rapporter udarbejdes under hensyntagen til de målsætninger, der er fastsat i bilag III til denne beslutning, og i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, i afgørelse 87/516/Euratom, EØF.

Artikel 5

1. Kommissionen er ansvarlig for programmets gennemførelse.

2. Kommissionen bistås af et udvalg af rådgivende karakter, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Artikel 6

1. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyntagen til sagens hastende karakter, i givet fald ved afstemning.

2. Udtalelsen optages i mødeprotokollen; derudover har hver medlemsstat ret til at anmode om, at dens holdning indføres i mødeprotokollen.

3. Kommissionen tager størst muligt hensyn til udvalgets udtalelse. Den underretter udvalget om, hvorledes der er taget hensyn til dets udtalelse.

Artikel 7

Den i artikel 6 fastsatte procedure finder navnlig anvendelse på:

— det arbejdsprogram, der er udarbejdet for hvert af programmets dele

— indholdet af indkaldelser af forslag eller tilbud

— vurderingen af de foreslåede aktiviteter og det anslåede beløb for Fællesskabets bidrag hertil

— de foranstaltninger, der skal træffes for at evaluere programmet

— enhver tilpasning af den interne vejledende tildeling af midler, der er indeholdt i bilag I, afdeling I, nr. 2

— afvigelser fra de generelle regler for Fællesskabets deltagelse i finansieringen, der er fastsat i bilag II

— deltagelse af tredjelandes organisationer eller virksomheder i aktiviteter, som fastsat i artikel 8

— aftaler vedrørende formidling, beskyttelse og udnyttelse af resultater af forskning, som har fundet sted inden for rammerne af programmet.

Artikel 8

1. Kommissionen har i henhold til Traktatens artikel 130 N bemyndigelse til at forhandle aftaler med internationale organisationer, med de tredjelande, der deltager i Det Europæiske Samarbejde om Videnskabelig og Teknisk Forskning (COST), og med de europæiske lande, der har indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde med Fællesskabet, med henblik på at associere dem helt eller delvis med programmet.

2. Inden de i stk. 1 nævnte forhandlinger påbegyndes, skal Kommissionen foranstalte en høring af Rådet vedrørende hensigtsmæssigheden af disse forhandlinger og mandatet herfor, og den skal i fuldt omfang tage Rådets synspunkter i betragtning.

3. Er der indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem europæiske tredjelande og De Europæiske Fællesskaber, kan organisationer og virksomheder, der er etableret i disse lande, deltage i et projekt under programmet.

Artikel 9

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 20. juni 1989.

På Rådets vegne

J. SOLANA MADARIAGA

Formand

BILAG I

FÆLLESSKABSPROGRAM FOR STRATEGISKE ANALYSER, FREMTIDSSTUDIER OG VURDERINGER INDEN FOR FORSKNING OG TEKNOLOGI (MONITOR)

I. GENERELLE MÅLSÆTNINGER OG AKTIVITETER

1. a) Formålet med dette program er at bidrage til at afstikke nye retningslinjer og prioriteter for Fællesskabets politik for forskning og teknologisk udvikling og til at øge overensstemmelsen mellem denne politik og Fællesskabets øvrige politik.

   b) Programmet består af faktiske og strategiske analyser samt fremtidsstudier i forbindelse med det videnskabelige og teknologiske miljø og dettes samspil med den økonomiske og sociale udvikling.

2. Programmet omfatter tre aktivitetsområder. Den vejledende interne fordeling af de midler, som skønnes nødvendige for hvert af disse aktivitetsområder, er følgende:

— strategiske analyser og virkningsanalyser (SAST)	3,1 mio ECU
— FAST-fremtidsstudier	4,5 mio ECU
— forskning og undersøgelser med henblik på at forbedre de metoder, hvorefter forsknings- og udviklingsaktiviteter evalueres (SPEAR), og øge deres effektivitet	1,8 mio ECU
— endnu ikke tildelt	0,7 mio ECU
— personaleudgifter	9,6 mio ECU
— administrationsomkostninger	2,3 mio ECU
I ALT	22,0 mio ECU.

II. INDHOLD OG ARBEJDSMETODER

Strategiske analyser og virkningsanalyser (SAST)

3. SAST-aktiviteterne går ud på at foretage analyser, som er rettet mod et bestemt videnskabeligt område, en teknologisektor eller et emne, som udgør en udfordring. Formålet er at klarlægge de muligheder, som står åbne for Kommissionens videnskabs- og teknologipolitik, sammenhængen med Kommissionens politik i øvrigt samt den holdning, de forskellige berørte parter (industrifolk, visse lokale myndigheder, medlemsstater og tredjelande, samfundsgrupper osv.) indtager til disse muligheder.

4. Aktiviteter omfatter følgende:

   a) Udarbejdelse af rapporter om Det Europæiske Fællesskabs eller en gruppe fællesskabslandes udviklingsmuligheder og stærke og svage punkter, især med hensyn til strukturerne for forskning og udvikling, en bestemt højteknologisektor, et videnskabeligt område eller i forbindelse med vigtige ændringer i andre landes videnskabs- og teknologipolitik, navnlig i lande uden for Fællesskabet.

   b) Gennemførelse af teknologiske vurderinger af en teknologis nuværende stade og fremtidige udvikling, hindringer for fornyelse, industrielle og socio-økonomiske følger inden for Fællesskabet (i den enkelte sektor, region osv.), behov i forbindelse med forskning og udvikling og med finansiering af investeringer, osv.

   c) Udarbejdelse af strategiske analyserapporter (eller strategiske beskrivelser), som kaster lys over de muligheder, der står åbne for Det Europæiske Fællesskab i forbindelse med en bestemt problematik, og som indeholder forslag til nøjagtige retningslinjer for den pågældende aktion.

5. Kommissionen udarbejder en årlig tidsplan for prioriterede aktiviteter, som vedtages efter samråd med udvalget.

FAST-fremtidsstudier

6. FAST-fremtidsstudiernes aktiviteter ligger i forlængelse af de tidligere FAST-programmer. De omfatter undersøgelser af videnskabelige og teknologiske forandringer og de mangfoldige vekselvirkninger mellem dem og de sociale og økonomiske ændringer. Formålet er at give Kommissionen globale analyser og mulighed

for planlægning på lang sigt. Planlægningen vil være nyttig i forbindelse med Fællesskabets store mål for 90'erne, navnlig oprettelse af det indre marked og styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet, men også når det gælder den økonomiske og sociale udvikling på verdensplan.

7. *Fremtidsstudierne omfatter:*

a) udarbejdelse af rapporter (eller fremtidsstudiemateriale) om vigtige emner eller fænomener af global karakter. Emnerne udvælges efter deres relevans og betydning for målene med den fælles politik for teknologisk forskning og udvikling. De kan strække sig ud over de strengt europæiske rammer

b) undersøgelser af virkningerne og følgerne af disse udvalgte videnskabelige og tekniske udviklinger, som kan få stor betydning for fremtidens samfund

c) sammenfatning og kritisk analyse af de vigtigste fremtidsstudier offentliggjort på verdensplan

d) udarbejdelse hvert andet år af en rapport om de økonomiske og sociale følger af teknologiske forandringer, navnlig i Europa.

8. Disse aktiviteter tilrettelægges efter et toårigt arbejdsprogram, som Kommissionen udarbejder i samråd med udvalget.

9. Disse aktiviteter omfatter deltagelse af eksperter og arbejdsgrupper med status uden for Kommissionen under ledelse af FAST-staben og på dennes ansvar og i samarbejde med andre berørte tjenestegrene i Kommissionen (herunder eventuelt tjenestemænd fra andre generaldirektorater, som for et begrænset tidsrum udstationeres til FAST-staben) og gæsteforskere, der udstationeres af medlemsstaterne eller tredjelande.

Hertil kommer, at aktiviteterne under nr. 7, litra a) og b), tilrettelægges på en sådan måde, at samspillet mellem de berørte kredse bliver så bredt og effektivt som muligt. I denne forbindelse underrettes Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg regelmæssigt om resultaterne af disse aktiviteter.

10. FAST's fremtidsstudieaktiviteter skal også fortsat stimulere udviklingen af en europæisk indsats og ekspertise inden for fremtidsstudier. Til dette formål er det nødvendigt, at nettet »FAST 12+1« (som består af 12 nationale FAST-enheder, der udpeges af medlemsstaterne for at sikre vekselvirkningen mellem Fællesskabets aktiviteter og lignende arbejder i disse medlemsstater) styrkes, og at oprettelsen af et uformelt net af europæiske forskere inden for fremtidsforskning fremmes.

Aktiviteter til støtte for evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer (SPEAR)

11. Forskning og undersøgelser til støtte for vurdering af forsknings- og udviklingsaktiviteter på fællesskabsplan har til formål at forbedre det teoretiske og metodologiske grundlag for vurderingen samt metoderne for tilrettelæggelse og styring af Fællesskabets forsknings- og udviklingsprogrammer inden for rammerne af og, hvor det er hensigtsmæssigt, med støtte i erfaringen fra nationale og internationale forsknings- og udviklingsprogrammer. Denne forskning og disse undersøgelser tager desuden sigte på analyse og fremme af forsknings- og udviklingsaktiviteternes effektivitet og indflydelse og på fastsættelse af en evalueringsprocedure, som skal gælde for den brede vifte af forskningsaktiviteter på fællesskabsplan, der udøves på Kommissionens ansvar, samtidig med at evalueringens kvalitet og uafhængighed bevares.

12. Til dette formål omfatter SPEAR-aktiviteterne følgende:

— forberedelse, i overensstemmelse med Fællesskabets handlingsplan for evaluering af EF's forsknings- og udviklingsaktiviteter i årene 1987—1991 (1), af 4 til 5 horisontale evalueringer inden for rammerne af og, hvor det er hensigtsmæssigt, med støtte i erfaringen fra nationale eller internationale forskningsprogrammer, for at analysere deres indflydelse og finde frem til midler, hvormed deres effektivitet kan forbedres på fællesskabsplan. Dette omfatter analyse af metoder til støtte og styring af national forskning og fællesskabsforskning

— forskning i evalueringsmetodologier for forsknings- og udviklingsprogrammer for at gøre dem mere pålidelige og mere anvendelige for deres brugere. Dette er i overensstemmelse med punkt 5, 6 og 7 i ovennævnte handlingsplan.

(1) EFT nr. C 14 af 20. 1. 1987, s. 5.

Det drejer sig nærmere om:

— at forbedre metoderne til evaluering af Fællesskabets forsknings- og udviklingsprogrammer inden for rammerne af og, hvor det er hensigtsmæssigt, med støtte i erfaringen fra beslægtede nationale forsknings- og udviklingsprogrammer

— at stimulere forskningen i evalueringsmetodologi og dens anvendelse i medlemsstaterne

— at udvikle kvantitative indikatorer, som kan beskrive forskningens kvalitet og anvendelighed og dens bidrag til Fællesskabets økonomiske og sociale udvikling

— at opstille retningslinjer for, hvorledes evalueringer af Fællesskabets forsknings- og udviklingsprogrammer skal udføres på baggrund af de erfaringer, der er gjort i Europa

— at opstille retningslinjer for evalueringen af kvaliteten af styringen på grundlag af et sæt relevante kriterier (anvendelse af bevillinger, tildeling af kontrakter, overholdelse af frister osv.).

13. Kommissionen udarbejder en årlig tidsplan for prioriterede aktiviteter, som vedtages efter samråd med det udvalg, der er omhandlet i artikel 5 i beslutningen.

BILAG II

PROGRAMMETS GENNEMFØRELSE

Gennemførelsen af programmet vil afhænge af den enkelte aktivitets særlige karakter, men indebærer blandt andet:

— at forskningscentre eller forskerhold, som hører hjemme i Fællesskabets medlemsstater og har specialiseret sig i strategiske analyser og virkningsanalyser, fremtidsstudier og evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer, inddrages i aktiviteterne, navnlig ved oprettelse af ad hoc-net, afholdelse af workshops, seminarer osv.

— at der oprettes to »12 + 1«-net, som knyttes henholdsvis til FAST-fremtidsstudierne og til SPEAR-aktiviteterne med det formål at sørge for udveksling og formidling af oplysninger, udbredelse inden for Fællesskabet af mere effektive metoder for fremtidsstudier og for evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer samt udnyttelse af resultaterne

— at der udstationeres gæsteforskere fra nationale institutioner og regeringer, for at de kan deltage i de forskellige aktiviteter

— at den viden og de resultater, som er opnået i forbindelse med SAST-, FAST- og SPEAR-aktiviteterne, udbredes i form af publikationer på forskningsområdet, »policy notes«, tilrettelæggelse af »MONITOR«-dage i medlemsstaterne og andre videnformidlingsaktiviteter.

Ovennævnte aktiviteter vil hovedsagelig blive iværksat gennem kontrakter om undersøgelser og tjenesteydelser, som skal udføres og præsteres på Kommissionens vegne.

Fællesskabets finansielle bidrag til de pågældende aktiviteter kan dække op til 100 % af de dermed forbundne udgifter.

I de kontrakter, som Kommissionen indgår, skal begge parters rettigheder og forpligtelser, herunder metoderne for formidling, beskyttelse og udnyttelse af forskningsresultaterne, fastlægges.

Generelt vil kontrakterne, hvor det er hensigtsmæssigt, blive tildelt på grundlag af indkaldelse af forslag eller tilbud (begrænset eller offentligt), som offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

BILAG III

PROGRAMMETS MÅLSÆTNINGER OG EVALUERINGSKRITERIER

Den overordnede målsætning for programmet er, at dets tre dele — SAST, FAST og SPEAR — så vidt muligt skal danne en integreret helhed med henblik på at nå det mål, som er fastsat i punkt I.1 i bilag I, dvs. at bidrage til at afstikke nye retningslinjer og prioriteter for Fællesskabets politik for forskning og teknologisk udvikling og til at øge overensstemmelsen mellem denne politik og Fællesskabets politik i øvrigt. De særlige målsætninger for de tre enkeltdele er følgende:

1. SAST

1.1. Denne enhed skal imødekomme de ønsker om strategiske analyser, som de forskellige tjenestegrene og udvalg, der er tilknyttet Fællesskabets videnskab og teknologi, har tilkendegivet. En tidsplan for de projekter, der skal iværksættes, udarbejdes årligt efter høring af det udvalg, der er omhandlet i artikel 5 i beslutningen.

1.2. Når et SAST-projekt er udvalgt, bør det ledes på en sådan måde, at alle, som er direkte berørt, får adgang til og forpligter sig til dets gennemførelse, lige fra afgrænsningen af projektet til udbredelsen af dets resultater gennem de forskellige gennemførelsesfaser.

1.3. Ethvert projekt, som skal munde ud i en strategisk beskrivelse, bør overvåges af en »styringsgruppe« med den fornødne myndighed, legitimitet og ekspertise, hvori deltager repræsentanter for brugerne, SAST-personale og eksterne eksperter.

1.4. De strategiske beskrivelser bør påvise behovet for og give præcise henstillinger med henblik på aktioner og, hvor det er hensigtsmæssigt, fastlægge vilkårene for, hvorledes disse aktioner bedst kan gennemføres. Beskrivelserne bør være udtryk for en bred enighed i styringsgrupperne.

2. FAST

2.1. Under FAST-aktiviteten bør der udarbejdes og iværksættes toårige arbejdsprogrammer til brug for FAST-gruppen af generaldirektører for Kommissionens forskellige tjenestegrene og de nationale enheder af »FAST 12 + 1«-nettet.

2.2. Under FAST-aktiviteten bør der udarbejdes to toårige rapporter om de økonomiske og sociale følger af videnskabelige og teknologiske forandringer hovedsagelig i Europa til brug for Kommissionen, Europa-Parlamentet, Ministerrådet, og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

2.3. Fremtidsstudierne under ét, gennemførelsen af »teknologisk vurdering« i tilknytning til FAST og den analytiske sammenfatning bør være af en sådan relevans og kvalitet, at de har været til betydelig nytte for Kommissionen, når den skulle afstikke retningslinjer ikke blot for valgene og mulighederne med hensyn til Fællesskabets forskning og teknologiske udvikling, men også for andre relevante fællesskabspolitikker.

2.4. FAST-fremtidsstudieaktiviteterne bør stimulere udviklingen af en europæisk indsats og ekspertise inden for fremtidsstudier. Endvidere skal »12 + 1«-nettet have været styrket til gavn for såvel medlemsstaterne som Kommissionen.

2.5. Der bør oprettes et uformelt net af fremtidsforskere. Til aktiviteter inden for rammerne af andre FAST-net (såsom EURETA-nettet og ROME-nettet, som endnu ikke er oprettet) bør der ydes støtte.

3. SPEAR

3.1. SPEAR-aktiviteten skal gøre det muligt for Kommissionen at opstille retningslinjer for evalueringen, som indeholder kriterier, der skal sikre en relevant, stringent og uafhængig evaluering af Fællesskabets programmer for forskning og teknologisk udvikling. Disse retningslinjer skal foreligge senest i juni 1993.

3.2. Der skal foretages ca. en »horisontal« evaluering om året, og disse evalueringer skal pege på mulighederne for i væsentlig grad at forbedre Kommissionens støttemekanismer for forskning og teknologisk udvikling.

3.3. Som et resultat af SPEAR-aktiviteterne bør Kommissionens evaluerings-eksperter forsynes med bedre redskaber til at foretage deres analyse af forsknings- og udviklingsprogrammernes forvaltning og virkning.

3.4. Der skal udvikles passende kvantitative indikatorer, som kan være et værdifuldt bidrag til evalueringerne.

3.5. Aktiviteterne i forbindelse med SPEAR-nettet bør give en god støtte til deltagernes evalueringsaktiviteter og navnlig forbedre metoderne til evaluering af Fællesskabets programmer.

Programmet skal ligeledes evalueres på baggrund af alle de udvælgelseskriterier, der er opstillet i bilag III til afgørelse 87/516/Euratom, EØF, herunder kriteriet om at bidrage til en styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet, samtidig med at kravet med hensyn til videnskabelig og teknisk kvalitet opfyldes.